

Handläggare: 2001-11-29
Anna-Sofia Holmquist tel 508 261 94
Avdelningen för Strategisk Trafikplanering
Dnr 00-370-1906 samt 99-300-1616:40
Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Metoder för hastighetsdämpning

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden godkänner kontorets redovisning av metoder för hastighetsdämpning.
2. Gatu- och fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att utarbeta en policy för trafiksäkra transporter och resor för kontorets anställda.
3. Gatu- och fastighetsnämnden uppdrar åt kontoret att utarbeta riktlinjer och krav för upphandling av trafiksäkra transporter.
4. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att mindre kontroversiella hastighetsdämpande åtgärder än gupp i första hand ska tillämpas och att gupp bara ska användas där andra metoder inte ger önskad förbättring av säkerheten.

Olle Zetterberg

Monica Hildingson

SAMMANFATTNING

Guppen i Stockholm är omdiskuterade och debatteras ofta. Kontoret har fått i uppdrag av Gatu- och fastighetsnämnden att hitta andra metoder än gupp för att uppnå önskad säkerhet.

Arbetet med kontorets sammanställning har skett i en arbetsgrupp med representanter för Region Innerstad, Region Ytterstad och Avdelningen för strategisk trafikplanering och redovisas i bilagan "Metoder för hastighetsdämpande åtgärder".

Enligt ett tjänsteutlåtande 1999 har Gatu- och fastighetsnämnden beslutat att säkerhetshöjande gupp i första hand anläggs på gator där många barn eller äldre korsar eller vistas invid körbanan, t ex vid skolor, daghem, äldreboende och idrottsplatser. Eftersom gupp kan orsaka problem för utryckningsfordon ska varje gupp diskuteras med Brandförvaret.

Forskningen visar tydligt att bland de fysiska åtgärder som idag står till buds intar gupp och vägkuddar en särställning. Om de används på rätt sätt och med rätt utformning erhålls en hastighetssäkring och hastighetsdämpning som vida överträffar andra åtgärder i befintlig miljö. En kombination av avsmalningar, sidoförskjutningar och cirkulationsplatser ger i första hand effekt vid nybyggnation.

Andra metoder som har en potential att uppnå önskad säkerhet är möjligheten att ställa krav på trafiksäkra transporter, automatisk hastighetsövervakning och IT i trafiken. Tidsaspekten, kostnaderna och effekterna av dessa åtgärder varierar.

UTLÅTANDE

Kontorets synpunkter

Hastigheten har stor betydelse för såväl risken för trafikolyckor som skadornas svårighetsgrad vid en olycka. De oskyddade trafikanterna löper störst risker att skadas i tätorters blandtrafikmiljö. Därför är det deras behov som där måste styra hur systemet ska vara utformat. Om det inte går att få ned riskerna med säkra fordon eller säker trafikmiljö måste hastigheterna sänkas. Fordonshastigheten 30 km/tim är avgörande för de oskyddade trafikanternas säkerhet mot svåra personskador vid kollisioner. Detta går inte att säkerställa enbart med skyltning utan kräver oftast kompletterande åtgärder i trafikmiljön.

Det bästa sättet att åstadkomma effektiv hastighetsdämpning är vid nybyggnationer. Då finns möjligheter att kombinera olika åtgärder, såsom kraftiga sidoförskjutningar, avsmalningar och cirkulationsplatser, för att uppnå önskad effekt. I befintliga områden är möjligheterna begränsade. Husen står där de står och gatorna ligger där de ligger och oftast saknas utrymme för större ombyggnader.

Bland de fysiska åtgärder som idag står till buds intar gupp och vägkuddar en särställning. Forskningen visar tydligt att om de används på rätt sätt och med rätt utformning erhålls en hastighetssäkring och hastighetsdämpning som vida överträffar andra åtgärder i befintlig miljö. Andra metoder som har en potential att uppnå önskad säkerhet är möjligheten att ställa krav på trafiksäkra transporter, automatisk hastighetsövervakning och IT i trafiken. Tidsaspekten, kostnaderna och effekterna av dessa åtgärder varierar.

Kontoret kan med omedelbar verkan utarbeta en resepolicy för de egna anställda samt se över vilka krav som kan ställas på de transporter som upphandlas av staden.

Genom IT i trafiken, exempelvis ISA kan fordonsförare få hjälp att komma fram på ett smidigt, säkert och bekvämt sätt, samtidigt som andra trafikanter får det tryggare. ISA står för Intelligent Stöd för Anpassning av hastigheten, ett elektroniskt och tekniskt system för att på olika sätt hjälpa bilisterna att hålla hastighetsgränserna. Fysiska farthinder kan därmed ersättas med ”elektroniska gupp” och den tillåtna hastigheten kan enkelt anpassas till de förhållanden som råder.

SLUT